

Zúfalé a nebezpečné ambície Macrona stať sa „vodcom Európy“

- CZ24 News | 2. března 2024

FRANCÚZSKO: Francúzsky prezident Emmanuel Macron sa už viackrát pokúsil blysnúť výrokmi, ktoré mali mať strategický geopolitický či bezpečnostný význam. Spravidla vyvolali veľký mediálny záujem, ale reálne nič nezmenili. Prvýkrát sa „zaskvel“ výrokom o klinickej smrti NATO v rozhovore pre časopis The Economist 7. novembra 2019. Vyvolal počudovanie, ale tí, ktorí hodnotili politiku E. Macrona dôkladnejšie a z dlhodobého hľadiska v tom videli zárodok jeho ambícií stať sa neformálnym „vodcom Európy“.

Tieto ambície E. Macrona zosilneli po odchode nemeckej kancelárky Angely Merkelovej do politického dôchodku. Zrejme vycítil, že nový kancelár Olaf Scholz, nebude mať jej formát, čo ten už zakrátko dokázal, keď sa neočakávane rýchlo podriadil prezidentovi USA Joe Bidenovi. No a s iným „vodcom“ súčasnej Európy ako z Nemecka či Francúzska sa nepočíta, hoci záujemcov o tento neoficiálny titul je viac.

V roku 2022 E. Macron druhýkrát zvíťazil v prezidentských voľbách. Je pochopiteľné, že nepripúšťa, že k víťazstvu mu pomohlo, že mnoho ľudí volilo E. Macrona, aby nezvíťazila Marine Le Penová. Jeho politika doma i v zahraničí zápasí s mnohými problémami. V príspevkoch na stránke Vecí verejných sme o nich viackrát písali.

To, že E. Macron stále špekuluje nad tým, ako sa stať „vodcom Európy“, dokazovali viaceré jeho vyjadrenia o potrebe väčšej samostatnosti v európskej bezpečnosti. Na konci januára 2024 pri návšteve Štokholmu zdôraznil, že európske štáty sa musia pripraviť na prípad, že by USA zastavili vojenskú podporu pre Kyjev. Porážku Ruska na Ukrajine pri tom opakovane označil za strategický cieľ. Napriek tomu, že má za sebou aj bankársku minulosť, ako na to získať peniaze, však nehovorí. A ani francúzskej ekonomike sa pod Macronovým vedením príliš nedarí.

Medzinárodná prestíž E. Macrona sa napriek jeho úsiliu nezvyšuje a to nehovoríme o postoji k nemu v anglosaskom svete. Stačí si pripomenúť škandál okolo tajného vytvorenia paktu AUKUS (Austrália, Veľká Británia, Spojené štáty americké) a austrálske zrušenie kontraktu na dodávky ponoriek. Už viac rokov autoritu Francúzska podryva vývoj v západnej Afrike, kde mala viacero kolónií. V roku 1975 vytvorili Hospodárske spoločenstvo západoafrických štátov, ktoré bolo profrancúzsky orientované. V tomto desaťročí je vývoj v regióne pre Paríž nepriaznivý. Vyvrcholilo to tým, že na konci januára 2024 Burkina Faso, Mali a Niger zo spoločenstva vystúpili. Francúzsko obvinilo vlády týchto štátov z proruskej orientácie, ale z oslabenia Paríža v regióne profitujú aj USA.

Novým iniciatívnym krokom E. Macrona sa stala 26. februára Konferencia na podporu Ukrajiny. Takýchto akcií je v súčasnosti viacero a sofistikovane sa medializujú. V médiách sa v súvislosti s prípravou tejto konferencie neuvádzalo nič prevratného.

Na Slovensku spôsobilo 25. februára rozruch vyhlásenie predsedu vlády Róberta Fica, že v súvislosti s informáciami, ktoré má o stretnutí predstaviteľov štátov EÚ a NATO v Paríži, na 26. februára zvoláva Bezpečnostnú radu. Uviedol, že v žiadnom prípade nebude súhlasiť s vyslaním slovenských vojakov na Ukrajinu. Hysterickí príslušníci opozície R. Fica „z chodu“ obvinili z toho, že si vymýšľa a straší ľudí, aby prekryl problémy vlády. Opäť sa dokázalo, že opozícia je dnes oveľa viac zhlukom zlomyselných krikľúňov ako skutočne politicky rozmýšľajúcich a konajúcich osôb. Po takýchto lapsusoch slovenskí opozičníci nakoniec budia dojem krdla zmoknutých sliepok.

Po medializácii rokovania konferencie sa ukázalo, že R. Fico mal dobré informácie a o téme možného vyslania jednotiek európskych štátov na Ukrajinu sa hovorilo. Nebudeme rozoberať pestrý obsah mediálneho víchru, ktorý sa spustil po konaní tlačovej konferencie E. Macrona. Výrok, že nedošlo k zhode o vyslaní vojakov západných štátov, ale v budúcnosti sa nedá vylúčiť žiadna možnosť, vyvoláva diskusie dodnes a bude sa ešte asi nejaký čas rozoberať.

K presnému zoznamu účastníckych štátov a ich predstaviteľov sa nedá dostať. Ide o ďalší dokaz, že zmyslom sofistikovane komplikovane vytváranej nadbytočnej informovanosti je predložiť záujemcom na výber len to, na čom majú vládnuce kruhy záujem. A ten je v prípade ukrajinskej krízy mimoriadne deformovaný. Médiá uvádzali, že na akcii sa zúčastnilo asi 20 ale aj viac ako štátov.

Na stránke aktualít Elyzejského paláca (sídla prezidenta) je správa o konaní konferencie z 27. februára, v ktorej sa nachádza, že sa na nej zišlo 27 hláv štátov a vlád a ich ministerských zástupcov. Zoznam, kto tam bol, však tiež nie je uvedený. Jediné meno, ktoré bolo spomenuté, je ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj, ktorý oslovil lídrov vo videoposolstve a požiadal ich, aby zvýšili svoju podporu.

V aktualite sa konštatuje, že dva roky po začatí invázie na Ukrajinu účastníci konferencie opätovne potvrdili svoju jednotu a odhodlanie poraziť Rusko v jeho útočnej vojne. Vodcovia sa dohodli na piatich kategóriách akcií, v ktorých vraj existuje konsenzus na prijatie nových iniciatív:

- kybernetická obrana;
- spoločná výroba zbraní na Ukrajinu;
- obrana krajín priamo ohrozených ruskou ofenzívou na Ukrajinu, najmä Moldavska (*na to, že vojna na Ukrajine ohrozuje aj Moldavsko treba značnú dávku vojensko-politickej fantázie – pozn. autora*);
- schopnosť podporovať Ukrajinu na jej hraniciach s Bieloruskom nevojenskými silami (*o čo by malo ísť a najmä ako to urobiť, je tiež značne hypotetická záležitosť – pozn. autora*);
- odmínovacie operácie.

Zdôrazňuje sa aj to, že francúzsky prezident trval na tom, aby sa rýchlejšie prešlo na vojnovú ekonomiku (*čo je tiež znakom zvýšenej agresivity E. Macrona, lebo však Francúzsko, ani iné štáty EÚ či NATO nie sú v stave vojny – pozn. autora*), počnúc výrobou munície, systémov protivzdušnej obrany a rakiet stredného a dlhého doletu a že by sa nemalo vylúčiť nič, čo by zmarilo útočnú vojnu Ruska na Ukrajinu.

Na stránke je aj údaj, že o 19:45 bola pracovná večera účastníkov akcie, ale opäť bez menného zoznamu. Celá konferencia trvala necelé tri hodiny.

Jediný mediálny zdroj, ktorý uverejnil aspoň aký taký zoznam účastníckych štátov a dal sa nájsť, bol denník LeParisien (parížske regionálne noviny s veľkým nákladom). Podľa článku „Emmanuel Macron tento pondelok spojí 21 medzinárodných lídrov na svojej konferencii na podporu Ukrajiny“ (*Emmanuel Macron réunira 21 dirigeants internationaux ce lundi pour sa conférence de soutien à l'Ukraine*) z 25. februára sa mali na konferencii zúčastniť hlavy štátov a vlád z Belgicka, ČR, Dánska, Estónska, Fínska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Lotyšska, Litvy, Luxemburska, Nemecka, Nórska, Poľsko, Portugalska, Rumunska a Španielska) ako aj ministerskí predstavitelia z Kanady, Spojených štátov amerických, Veľkej Británie (David Cameron, minister zahraničných vecí) a Švédska. Dôveryhodnosť zdroja však vážne spochybňuje, že tam neboli uvedené Slovensko, Slovinsko ani Taliansko. V ďalšom článku v LeParisien o konferencii zrejme v dôsledku rozladenia výrokmi R. Fica ho v duchu francúzskej neoliberálnej novinárskej „galantnosti“ označili za populistu.

To, že na konferenciu nebol pozvaný ani jeden z neutrálnych štátov EÚ (už len Írsko a Rakúsko) ani

Malta naznačuje, že tam išlo predovšetkým o vojenské otázky. Nepoznáme pozadie organizovania konferencie a teda ani dôvod prečo sa nezúčastnil Cyprus. Iste niektoré hlavy štátov a vlád mohli mať už dávnejšie stanovený program, ktorý sa nedal zrušiť, lebo predsa len nešlo o prioritnú akciu, urobila sa narýchlo a o probléme sa hovorí často a na mnohých fórach.

Je jasné, že kvôli línii v ukrajinskej kríze nebolo pozvané Maďarsko. Predsa nám len v zozname chýba z európskych štátov v EÚ a NATO ešte aj Bulharsko. Z európskych členských štátov NATO tam neboli Albánsko, Čierna Hora a Severné Macedónsko. Paríž zrejme štátom z umelo vytvoreného politického regiónu západného Balkánu príliš neverí.

V dnešnej globálnej situácii a tobôž okolo Ukrajiny nie je vhodné uvádzať jednoznačné závery. E. Macron si však asi ani touto iniciatívou nepomohol pri získaní tak túženého označenia za „vodcu Európy“. Kríza vodcov štátov v západnej Európe vyzerá byť veľmi veľkou. Uvidíme, kto sa stane novým generálnym tajomníkom NATO. Jens Stoltenberg tejto funkcii na prestíži nepridal najmä v posledných rokoch, keď je zacyklovaný v niekoľkých tvrdeniach. Ešteže Maďarsko po takmer dvojročnom zdráhaní súhlasilo so vstupom Švédska do paktu. Výber nového generálneho tajomníka, do ktorého sa „montuje“ aj Washington, bude ťažký aj v súvislosti s čoraz viac dopleteným J. Bidenom. Momentálne sa zdá byť favoritom dosluhujúci holandský predseda vlády Mark Rutte. Len tak mimochodom prezidentku SR už na Západe asi ani nepotrebuje a bude tiež zaujímavé, kde sa vo svojom veku uchyti na politickom dôchodku.

Po vyjadrení E. Macrona o možnom vyslaní jednotiek západných štátov na Ukrajinu sa zdvihla vlna rôzne vyjadreného až kritického politicko-mediálneho nesúhlasu s touto iniciatívou. Po Slovensku a Maďarsku, ktoré tento krok odmietali už pred konferenciou, sa k nim v Európe pridali aj Bulharsko, Fínsko, Grécko, Nemecko, Španielsko, Taliansko a Veľká Británia. Biely dom tiež vydal vyhlásenie o tom, že USA takýto krok nechystajú.

S vyslaním jednotiek na Ukrajinu nesúhlasil ani generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg. Hlavný hovorca pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ Peter Stano vyhlásil, že v EÚ sa o takomto kroku neuvažuje. Hovorca generálneho tajomníka OSN Stéphane Dujarric vyzval všetky strany, aby sa zdržali rétoriky vedúcej k ďalšej eskalácii konfliktu.

Na Vatican News (oficiálnom spravodajskom portáli Vatikánu) uviedli slová vatikánskeho štátneho sekretára kardinála Pietra Parolina, ktorý označil možný vojenský zásah Západu na Ukrajine za desivý. Viedol by podľa neho len k eskalácii.

Okrem toho, že úvahy E. Macrona privítali samozrejme v Kyjeve, je ich podporovateľov veľmi málo. Doteraz to tak, ale značne všeobecne, urobila len Litva. Estónska predsedníčka vlády Kaja Kallasová sa pre Sky News vyjadrila, že tento krok by mal obranný charakter. Aj napriek tomu, že jeden čas sa táto dáma uvádzala ako možná kandidátka na post generálneho tajomníka NATO, sa o úrovni jej strategického myslenia nebudeme radšej vyjadrovať.

Príliš veľkú podporu francúzsky prezident nepocítil ani doma. Na jeho stranu sa postavil nový, mladý predseda vlády Gabriel Attal, ktorý mu samozrejme musí ešte dlho preukazovať vďačnosť. Minister ozbrojených síl Sébastien Lecornu, ktorý je vo funkcii od roku 2022, na zasadnutí výboru pre otázky obrany Národného zhromaždenia diplomaticky povedal, že keď vidí, čo je o tomto výroku v médiách, považuje za potrebné poukázať na to, že prezident nehovoril o vyslaní francúzskych vojakov na Ukrajinu.

Výroky E. Macrona pochopiteľne vyvolali ostrú kritiku v opozícii. LeParisien 28. februára poukázali na ostré vyjadrenia Jean-Luca Mélenchona, radikálne ľavicového vodcu strany Nepokorené Francúzsko na TF1, že francúzska zahraničná politika pozostáva z nekontrolovaných prešľapov a

fantazijných vyhlásení. Z vyhlásenia, že vyslanie západných jednotiek na Ukrajinu nie je vylúčené, bol zhrozený. Pre J.-L. Mélenchona to neprichádza do úvahy už aj preto, že spojenci vyhlásili, že sa na tejto iniciatíve nechcú zúčastniť. Varoval aj pred eskaláciou konfliktu, ktorej výsledok sa nedá predvídať.

A ešte raz LeParisien. 27. februára uviedli, že vyhlásenie prezidenta že vyslanie západných jednotiek v budúcnosti na ukrajinskú pôdu nemožno vylúčiť, reaktivovalo jeho priamu konfrontáciu s M. Le Penovou a stane sa to aj témou kampane pre júnové voľby do Európskeho parlamentu. A vo všeobecnosti sa pripúšťa, že už viac krokov v domácej i zahraničnej politike E. Macrona nahnať voľbu na mlyn stúpencom M. Le Penovej ako potenciálnej kandidátky v prezidentských voľbách v roku 2017.

Po kritike z mnohých strán E. Macron uviedol, že jeho vyhlásenie nebolo unáhlené, ale rozvážne a premyslené. Iná vec je, že údajne by sa chcel zapísať do dejín ako ďalší veľký francúzsky politik, zhruba na úrovni Charlesa de Gaullea. Jeho štýl postupu proti protestujúcim je síce podobný, ale v prípade zahraničnej a bezpečnostnej politiky má opačné „pólovanie“. Možno síce zobrať do úvahy zhruba pol storočia medzi ich mandátmi, ale aj tak E. Macron nemá šancu získať v dejinách ani v Európe také miesto ako Ch. de Gaulle. Ten chcel samostatnosť Európy bez zasahovania USA ale s uznaním ZSSR (Ruska) ako európskej veľmoci. Neoliberálny bankár slúžiaci aj v anglosaských finančných domoch však stojí na pozíciách USA, ktoré chcú Rusko za každú cenu vytlačiť z Európy. Iste, Rusko sa dopustilo porušenia medzinárodného práva, ale to od roku 1999 USA a NATO tiež urobili a to aj vo viacerých prípadoch. Dokonca ani nie všetci predchádzajúci francúzski prezidenti s týmito krokmi súhlasili.

Všeobecné informovanie o účastníkoch konferencie vyvoláva aj podozrenie, že s akciou ani s nápadmi pán Macrona nie je všetko v poriadku. Naznačil to web Politico.eu, ktorý uviedol, že v reakcii naň sa ukázali rozdiely v názoroch v Európe, čo teší Moskvu. 1. marca vyšiel kritický článok Jammie Dettmera „Ukrajina je v ťažkej situácii. Macronovo šliapnutie vedľa veci ešte zhoršilo“, kde rozoberá zložité dopady Macronovho výroku i celej jeho politiky na vývoj ukrajinskej krízy.

Na konferencii v Paríži zazneli aj iné veci, ktorým by sa mala venovať pozornosť, najmä v súvislosti s tým, aký je stav bojov a ich vyhliadky dva roky po začiatku ruskej špeciálnej vojenskej operácie. Spomenieme len to, že podľa E. Macrona sa vytvorila ďalšia, už deviata koalícia na dodávku zbraní na Ukrajinu.

Táto i ďalšia téma si vyžadujú samostatnú analýzu. Zatiaľ skončíme pri závere, že mnoho naznačia výsledky volieb do Európskeho parlamentu v júni, ktorých výsledkov sa obávajú nielen sily tvoriace súčasné vedenie EÚ, ale aj ich rusofóbni stúpenci.

AUTOR: František Škvrnda st

[ZDROJ](#)